

ההפדה

גליון שבועי ליליד אור הגשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' התלמודי

ה'סידור הוסי' בספרי חסידות

לשבוע הבעל"ט
ספה"ק מאור עינים (שלח)

יום	מד"ה
ראשון	וזהו סתור שסתר מעשיו
שני	ויהס כלב את העם
שלישי	ונודע שהשירה היה
רביעי	שעל כן אמרו וכל העם
חמישי	ועל כן אמרו ארץ עד סוף הפרשה

להצטרפות למנוי לחוברת החודשית עד הבית
ניתן להירשם בקול דודי 03.5.100.200 שלוחה 33

השבוע בקו

אני לדודי ועלי תשוקתו
שיעורים ביוצרים בענין
הכנה
לראש השנה
ספרי המשפיעים החשובים שליט"א
בהיכל המרכזי שלוחה 1
וכן בשלוחה 30

פרשת נצבים וילך תשפ"ו / גליון תכ"א

פטרון גליון לפרשת נצבים וילך

מוקדש על ידי יו"ר החשוב
הרה"ח ר' **ראובן אייזון** שליט"א ברח"ה התיכון
לרגל השמחה במעונו בהולדת בנו למו"ט
בזכות הבעש"ט הק' ירושה ממנו רוב נחת וקדושה

נקודה מתוך דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א **רוח אפנו**

כשהאדם שב כפי יכולתו, ה' יתברך משלים בעדו להביאו לתיקונו בשלימות

בעמדתו באחרית השנה, שכל אחד עומד להתייצב לפני ה' לדין ביום ראש השנה, כמו שכתוב "ויהי היום ויבואו בני אלקים להתייצב על ה' ויבוא גם השטן בתוכם" (איוב א, 1), ובזוה"ק דרומז על יום ראש השנה.

וכשנזכרים אנו מה שעוינו ופשענו משך כל השנה, נופל בליבנו פחד, האץ נוכל לתקן כל מה שעוינו ופשענו כי רבים הם, ולב מי לא יפחד על פגם הידוע, אשר גורם ניקה להקליפות וכוחות להסטרטא אחרא, וקשה התיקון כמבואר בזוה"ק, וחם ושלום עלול ליפול עלינו יאוש האם אבדה תקוותינו ח"ו.

אבל יש לדעת המבואר בספה"ק שהקב"ה אינו דורש מן אדם אלא מה שבידו ובכוחו לעשות באשר הוא שם, והשאר ה' יגמור בעדו, כמו שאמרו חז"ל (פסיקתא רבתי מ"ה) משל לבן מלך שהיה חרוק מאביו מהלך מאה יום, שלח אביו ואמר לו הלך מה שאתה יכול לפי כוחך, ואני בא אצלך בשאר הדרך, כך אמר הקב"ה "שובו אלי - ואשובה עליכם".

ומאריך בזה ב'סידורו של שבת' (ח"א שורש השיש ענף ב') בשם ה'חובת הלבבות' (שער התשובה) שאם יעשה האדם המוטל עליו לשוב בתשובה, או השי"ת ישלים בעדו אפילו בדברים שאינו יכול לבד. כגון שגול והנגזל מעבר לים הוא, או שנתהווה מציאות מהחטא, אף על פי כן אם ישוב, או יזמין כבר השי"ת שהנגזל ימחול לו, ומה שנתהווה מהחטא יתאבד, וגם בפגמים שנפגם מלמעלה הקב"ה ישלים בעדו.

וזהו שאמר הכתוב (בפרשת) **כי המצווה הזאת שמוסב על מצוות התשובה** דלעיל מיניה, **לא רחוקה היא ולא בשמים היא ולא מעבר לים היא**, דהיינו שאם התיקון הוא רחוק או מעבר לים או פגם למעלה שאין יכול בכוחותיו לתקנו, ידע כי קרוב אליו **הדבר מאוד בפיך ובלבבך לעשותו**, כי ע"י ששב כפי יכולתו - השי"ת ישלים בעדו, עכת"ד.

ומלבד החרטה והשברון לב על חטא, שיש להיות לאדם בתשובתו, מכל מקום עיקר התשובה הוא ההכנעה והביטול לפני ה', כמו שאומרים לך ה' הצדיקה ולנו בושת הפנים מה נתאונן ומה נאמר וכו', כדלים וכרשים דפקנו דלתיך, 'רחום וחונן' שאנחנו זוכים רק בחנינה וברחמי ה' ואין לנו זכות מעצמינו.

וזהו שכתוב ושבתי עד ה' אלקיך שכשבר ישראל שב אל ה', מיד נתקיים ושב ה' אלקיך את שבותך, ואם יהיה נידחק בקצה השמים משם יקבצך ומשם יקחך.

מקור: רעוא דרעיון נצבים וילך סליחות תשע"ז; הדעה והדיבור שנ"ה

עבודת הפרשה מספרי החסידות - בשפת המעשה

דיבורי חסידות

מי השופט?

אמנם הפחד הוא עצום ואיום, אבל רק עד לאותו רגע שבו קלטנו שאנחנו נתונים בידיו של אב הרחמים. הפחד אכן צריך להביא אותנו לדבר זה: להיכנס פנימה, להתייצב לפני ה'

וספרי חיים וספרי מתים פתוחים לפנינו. בא הכתוב לחזקינו, כי אמנם 'אתם נצבים היום כולכם', ביום הדין ראש השנה למשפט, והפחד גדול כי לא יצדק לפניך כל חי, אבל מכל מקום הלא המשפט הוא 'לפני ה' אלקיכם' שהוא קל רחום וחונן, והגם כי עוברים לפנינו 'ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם', בזה אחר זה, וכל אחד נידון כפי ערכו ומדריגתו, מכל מקום המשפט הוא לפני ה' אלקיכם בעל הרחמים החפץ להצדיקנו במשפט ולכתבו בספר החיים" (וראה שם שרביה"ק זי"ע מבאי מספה"ק 'ישמח משה' שהקב"ה הוא גם יודע יצרנו, ויודע כמה קשה לנו מלחמת היצר, וגסות החומריות, ועול הפרנסה, וממילא אינו מדקדק עם עטופי חומר ומלוכשי יצר).

להיכנס פנימה

לב מי לא יירא מפחד ה' והדר גאונו. יום הדין מטיל פחד נורא על כל בר ישראל! אם זכה ונכנס לבתי גוואי, והוא חי חיי נשמה, יש לו פחד נורא על התחדשות מלכות שמים, כמה הוא יצליח להמליך עליו שוב את מלכו. אם לא זכה, יש לו פחד נורא על בני חי ומזוני. כך או כך הפחד הוא עצום, משום שלב יודע מרת נפשו, וגם אם יהיה זה הצדיק הגדול ביותר - מי יצדק לפניו יתברך בדין?

מהי העצה אפוא? איך באמת מתחזקים? התשובה היא: אתם ניצבים לפני ה' אלקיכם! אם היינו עומדים בפני בית דין של מלאכי מעלה, זה היה נורא. הם אכן מנהלים דין קשוח לפני הכללים. אבל כשנזכרים בפני מי נערך המשפט, בפני אבינו אב הרחמן, בעל הרחמים. אם כן - יש לנו להיות רגועים. לא מביעאי עסקן בשר ודם, שברוך כלל למרות שקבע במו אצבעותיו תקן ברור וקשוח, אף על פי כן כשרחמיו נכמרים כל הכללים מתבטלים והוא מחלק במידת הרחמים - כל שכן וכל שכן אבינו שבשמים, שהוא אבינו, שהוא קל רחום וחונן, ושהוא תכלית הטוב, ושהוא יודע יצרנו, ושהוא מרבה לסלוח, הרי כשאנו עומדים לפניו ומתעוררים רחמיו אנו בטוחים לגמרי.

הדברים האלו משיבים את הנפש. אמנם הפחד הוא עצום ואיום, אבל רק עד לאותו רגע שבו קלטנו שאנחנו נתונים בידיו של אב הרחמים. הפחד אכן צריך להביא אותנו לדבר זה: להיכנס פנימה, להתייצב לפני ה', ולקלוט שאנו בידיו של השי"ת. בידיו כבר אין ממה לפחד. בהיכלו יש רק יראת רוממות פנימית מעוצם גדולתו אין סוף. הפחד החיצוני גורם לנו להיכנס פנימה, לזכור לפני מי אנחנו עומדים בדין, ולדעת שבהיכלו אנחנו בטוחים לגמרי. כי בשם קדשו בטחנו.

"תן לי להיכנס אל המנהל", התחנן האברך.

"מה השטות הזאת? מה אתה הולך להרוויח מזה? המנהל הציב כללים ברורים, מי כן מקבל את החלוקה ומי לא מקבל את החלוקה. יש לך 5 ילדים? אין. אתה יושב ולומד בכולל? לא. אז מה אתה רוצה. החלוקה הזאת לא מיועדת בשבילך. העסקן הזה יש לו תקן ברור למי הוא מחלק תמיכות. אני מצטער, אבל אולי תנסה את מזלך אצל ארגונים אחרים שיכניסו לך את החג".

"שמעתי, אבל אני רוצה לראות את המנהל. אני רוצה לדבר עם העסקן עצמו. אתה יכול להרשות לי להיכנס אליו לדקה אחת בלבד?", האברך התעקש.

הפקיד התרגז והתחיל לצעוק עליו, "למה להיכנס? סתם לבטל את הזמן שלוו? אתה לא רואה את התור. אם היה לך איזושהי סיבה, הייתי שומע, אבל שנינו יודעים שאין לך. אתה לא עומד בכללים, אין לך סיכויים לקבל, ואתה סתם רוצה להטריד אותי".

הצעקות גבהו זה על גבי זה, ותוך כדי ההתקוטטות הצליח האברך לפרוץ את המחיצה ולהשתחל פנימה, לחדר העסקן. כיון שניתנה הרשות, פתח אליו האברך את לבו, הציג את מצבו, שפך את דמעותיו, וראה זה פלא, תוך חצי דקה היו בידיו תלושי חלוקה עוד יותר מכל אלו שעמדו בכל התקנים...

בעל הרחמים

פרשתנו יפה נדרשת בכל הספרים הקדושים על ראש השנה. הפסוק אומר 'אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם כל איש ישראל', ו'היום' עולה על ראש השנה. השאלה הנשאלת היא: מה פשר ההתייצבות לפני ה'?

מפרש רביה"ק זי"ע בספה"ק 'דברי אמונה' **'כי הגה בהתקרב יום הדין, לב מי לא יחיד מאימת הדין, וגם אחר שכבר עסק האדם בתשובה כפי יכולתו, מכל מקום הרי גדול יום הדין ומי יצדק לפניו בדין, וכל אדם מישראל מלא פחד מאימת הדין. אולם אנו מתנחמים בזכרנו כי אבינו אב הרחמן הוא השופט, הוא הדיין, ואנו סמוכים כי גם אם אין אנו ראויים ידין אותנו במדת הרחמים, ויעמוד מכסא דין וישב על כסא רחמים, כי הוא מלך רחום וחונן המרבה לסלוח, ומנהיג את העולם כולו במדת הרחמים.**

"ומעתה נבוא לביאור הכתוב, דהנה כבר הבאנו לעיל דהכתוב רומז על ראש השנה, שכולם נצבים למשפט לפני הקב"ה

המלכה פנימית

כיצד נפעל שההמלכה של ראש השנה תשפיע על כל השנה? מה הביטוי בפועל של ההמלכה בתוך החיים?

הזה בלי לראות את הקב"ה שם, האם הוא כועס ומתערע על פלוני ופלוני או אפילו על עצמו, או שהוא זוכר שאין מקרה בעולם, וזוכר שכל הבריאה כולה וכל המצבים והמקרים בפרטי פרטים נבראו כולם ברצונו יתברך לגלות מלכותו ולעשות רצונו.

אברהם יצחק: זאת אומרת שמותר לעשות השתדלות, אבל לאחר מעשה צריך לזכור שהכל מהקב"ה והכל מכוון בכוונה תחילה מהקב"ה.

משפיע: לא רק לאחר מעשה, אלא גם לפני זה, בעת שעושה את ההשתדלות והתכנונים שלו, הוא צריך לזכור ולחשוב שהכל ביד השי"ת, ורק הוא יודע מה טוב בשבילו, ומה שרק יהיה ויקרה יהיה ברצונו יתברך בלי שום סעוה ומקרה, וההשתדלות הזאת עצמה גם היא נעשית כך כן רצונו יתברך ממנו שיעשה וישתדל את שביכולתו לעשות.

אברהם יצחק: אני שומע, זה נקודה חשובה מאוד, כי דווקא בימים הקדושים האלו יכול להמציא לי מיני מקרים כאלו וכדומה להם.

משפיע: נכון מאוד, ולפעמים גם מקרים הפוכים לגמרי יכולים להיות דוגמא למציאות שבה האדם שוכח להמליך את הקב"ה בתוך העולם. כי לפעמים כאשר האדם דווקא כן הצליח, והמקום שלו הוא בדיוק המקום הטוב והנחמד ביותר, והתפלות הצליחו לו ממש כפי שתכנן ואפילו יותר מזה, גם במקרים כאלו יכול האדם לשכוח מהקב"ה ולהתייחס למציאות הזאת כמציאות נפרדת. כי הוא יכול לפעמים תלות את ההצלחה שלו בהשתדלות שעשה, הוא יכול לחשוב שהצליח להתפלל ולערוך את עבודת היום כראוי בזכות ההכנות הרבות שעשה, והכל בגלל שתכנן את עצמו כראוי, וכדומה עוד הרבה מחשבות, שהמכנה המשותף לכל אלו הוא שאינו זוכר בכלל שהכל מהקב"ה וחיותו הנשפעת בכל רגע ורגע.

וכל זה יכול להיות באותו רגעים ממש שהוא חושב ועוסק במחשבות של מלכות ותכלית הבריאה... וזה אומר שהמחשבות האלו היו אצלו רק באופן מקיף, הוא שחך להמליך את הקב"ה בתוך העולם עצמו.

עבודת המלכות

אברהם יצחק: או אה! הפוכות, זה כבר ממש מפחיד... אדם יכול להיות כל כך מנותק? תוך כדי המחשבות על מלכות הוא יכול לחשוב מחשבות מזה?

משפיע: נכון, כי זה בדיוק העבודה שלנו. זה נקרא להמליך את הקב"ה בתוך העולם, ולכן צריך אמנם להשקיע מחשבות ורצונות להדבק להקב"ה ולציור קשר חדש עם הקב"ה, אבל לזכור כל הזמן שהתכלית היא למצוא את הקב"ה בתוך העולם עצמו, ולהתייחס אל כל העולם כולו באופן של גילוי מלכותו יתברך וכל באופן של פירוד.

העבודה הזאת מקיפה את האדם בכל עת ובכל זמן, כי גם בשעה שאוכל את הסעודה, בין אם האוכל עורב לחיכו ובין אם לא, הוא צריך לזכור ולחשוב שהכל נעשה מהקב"ה עצמו, זה שהוא נהיה שבע אחר האכילה הוא מכוחו ורצונו של הקב"ה לבדו, ושעצם הצורך שלו לאכול, עצם הבחירה להרשיע את טעם המאכלים, ועצם טעם המאכלים עצמם, הכל נובע ונוצר מכוחו יתברך לבד, והכל נוצר רק בשביל לגלות מלכותו יתברך בעולם. הבריאה כולה נבראה רק לשמש את המטרה הזאת אין לה שום תכלית לעצמה! זה נקרא עבודת המלכות, זה נקרא להמליך את הקב"ה.

אברהם יצחק: ברור. עכשיו מובן מאוד.

משפיע: אני רוצה שתבין שהעבודה הזאת מקיפה את כל החיים שלנו, כי במשך ימי חיינו אנו עושים ועוסקים בהרבה דברים בעולם, אבל אנו לא שמים לב שהם נועדו בשביל לגלות את הקב"ה! קח לדוגמא את המושג של גנינה, אדם יכול להסתכל על ענייני הגנינה כמציאות לעצמה, הוא אוהב ניגונים, הוא מבין בזה, הוא מתחבר לזה, והוא אפילו דואג שהם יהיו תואמים לפי רוח התורה והחסידות, אבל הוא לא זוכר בכלל שכל זה יש לו מטרה! הוא מתייחס לזה כמציאות לעצמה! הוא שוכח שכל בריאת הניגונים היא רק לגלות מלכותו יתברך, ושמיעות הניגונים היא רק בכדי לקרב אותו אל הקב"ה, לעבוד את השי"ת מתוך שמחה מתוך מנוחת הדעת והנפש וכדומה לזה.

כך גם בכל ענייני החברה והחברים שסביבו, וכך גם בכל הצרכים ומילוי הצרכים בכל הצורות שלהם, וכך גם כל הרגשות ומצבי הרוח העוברים על האדם, וכל התכונות המדות והיצרים שבאדם, הכל הם כלים ואופנים לגלות בכוח מלכותו בעולם. ותחילת הכל הוא כאשר האדם קולט שאין לכל אלו מציאות נפרדת לעצמם, והכל נעשה מרצונו יתברך לבד, ומלכותו בכל משלה, בכל מקרה בכל תנועה בכל מחשבה בכל תכונה בכל מדה ובכל מצב, הכל כאשר לכל נועד לגלות מלכותו יתברך! זה העבודה שלנו בראש השנה להמליך את הקב"ה לכל השנה, לחקוק בלבנו ובבריאה כולה שכל הבריאה אין לה מציאות לעצמה והכל נועד בשביל לגלות מלכותו יתברך.

אברהם יצחק: נפלא עד למאד. יישר כח גדול. עתה ברור מאוד חלק הلمעשה, ונקווה להשי"ת שנוכח להמליכו כראוי כרצונו יתברך.

אברהם יצחק: זה לאורה פשוט מאוד, מה החידוש בזה? הרי פשוט שלהמליך את הקב"ה פירושו להכיר שכל העולם וכל המציאות שייכת להקב"ה... מה כוונת המשפיע שיש מציאות שהאדם ממליך את הקב"ה באופן מנותק מן העולם ואינו מרומם את העולם עצמו?

משפיע: זה נראה אולי מאוד פשוט, אבל זה לא פשוט בכלל... הדיבורים והמילים מתייחסים אמנם אל העולם עצמו והם מדברים אמנם שכל העולם וכל המציאות שייכת להקב"ה, אבל האדם עצמו עדיין לא קולט את זה. האדם עצמו מסוגל לחשוב אמנם את כל המושבות האלו, והוא מסכים לזה ואפילו רוצה את זה, אבל את כל זה הוא חושב רק כאשר הוא מתנתק מהעולם, הוא חושב את זה רק כשהוא ברגעים נעלים ומרוממים שבהם הוא פשוט שוכח לרגע מכל העולם, אבל רגע אחר כך כאשר הוא 'נוחת' בעולם, כאשר הוא נפגש אם איזה מקרה או מצב מסוים, הוא לא קולט בכלל שעל המצב והמקרה הזה דיברו כל הזמן. הוא שוכח לגמרי שבדיוק על המציאות והמקרה הזה דיברו כל הזמן שכל אלו נועדו ונבראו רק בשביל לגלות מלכותו יתברך ואין להם שום מציאות עצמית. הוא לא תופס שבדיוק כאן ממליכים את הקב"ה! בדיוק על זה דיברנו ושכחנו ורצינו!

אברהם יצחק: אולי ניקוט המשפיע איזה דוגמא ומשל?

משפיע: המלך מכל עד למאד מכל מיני מצבים וקיוונים. קח לדוגמא בחור שעומד בעת תפלת ראש השנה עצמה, וכל מחשבותיו ורצונותיו סובבים סביב מלכותו יתברך ותכלית הבריאה כולה, ופתאום מפריע לו שכיני העומד לצידו, או שהמזגן נושב עליו מדי חזק או לפעמים מדי חלש, הוא יכול להתחיל לחשוב למה חבירו מפריע לו, למה הוא לא מתחשב בו, למה לא סידרו הגבאים את המזגנים באופן יותר טוב, ובכלל למה קיבל את המקום הזה... ובר בלב מתעוררים בקרבו וגם הרגשות שונות, הרגשות של כעס והקפדות, הרגשות של צער ועגמת נפש מחוסר הנוחות שהוא נקלע אליו, ועוד כל מיני הרגשות ומחשבות שונות.

כל המצב הזה נקרא שהאדם מצא את עצמו ב'עולם', הוא מצא את עצמו באיזה מצב או מקרה, ושכח להמליך שם את הקב"ה! הוא שכח שהמקרה 'הזה' עצמו מכוון ומתוכנן מבורא העולם, כל המקרה וכל המצב הזה נעשה ברצונו יתברך לבדו, וכל אלו יש להם תכלית ומטרה אחת - לגלות מלכותו יתברך!

זאת אומרת, שעל אף שממש עכשיו היו מחשבותיו ורצונותיו עוסקים איך להמליך את הקב"ה ואיך שכל הבריאה כולה נבראה רק בשביל זה, אבל המחשבות היו באופן מופשט מן העולם, הוא חשב ועסק בזה רק בצורה מנותקת מן העולם, ולכן נשאר כל אלו בצורה 'מקיפה' סביבו. ולכן יש לשים לב להכניס ולחבר את כל המחשבות והרצונות בתוך העולם עצמו. בכדי להמליך את הקב"ה בתוך העולם ולרומם את העולם עצמו להקב"ה.

אברהם יצחק: איך אפשר במשל הזה להמליך את הקב"ה בתוך הקב"ה עצמו? מה אני צריך לחשוב כאשר שכני לצדיי מפריע לי בעת התפלה או שהמזגן בכלל לא מגיע למקום שלי וכל כך חם לי? איך מתגלה מלכות שמים במצב כזה?

הוא לבדו עשה

משפיע: מלכות שמים מתגלה קודם כל כאשר האדם מכיר וזוכר שהכל נעשה ברצונו יתברך לבדו. הוא זוכר וחושב על זה שהקב"ה בעצמו הוא זה שמסיר לו את הקסום הזה, והוא זה שתכנן בדיוק ליד מי יישב, והוא זה שנטע בו ובשכניו שלצידו את התכונות והאופנים שבו הוא מתפלל, שום דבר לא נעשה ממאלי. הוא קולט שאם הקב"ה בעצמו זימן ותכנן את המקרה הזה, זאת אומרת שמהמקרה הזה דווקא צריך לצאת נחת רוח לפניו יתברך, מזה עצמו שהוא מכניס בקרבו את האמונה הברורה, הוא לא כועס ולא מקפיד, הוא לא מתרעם ולא מתעצב, מזה עצמו מתגלה מלכותו יתברך, כי יש כאן אדם שנמצא בתוך העולם, הוא נמצא בתוך מקרה ומצב שנראה לעינים כמקרה גשמי הנובע מההתנהגות של כל מיני אנשים, והוא מגלה ומכיר בתוך לבו ומחשבתו שזה לא נכון! ושבאמת הכל תלוי אך ורק ברצונו יתברך, והכל נעשה בהשגחה פרטית ומכוונת, ולא היה שום מציאות יותר טובה להתפלל או לערוך את עבודת היום אילו היה יושב במקום אחר או ליד מישהו אחר.

כאשר הוא מתייחס למקרה והמצב הזה בצורה הזאת, הוא מגלה וממליך את הקב"ה בתוך העולם עצמו! הוא מרומם ומגביר את המצב הזה למלכותו יתברך!

אברהם יצחק: אז אסור לאדם לנסות לשנות מקום או לבקש מהגבאי שיסדר את המזגן? זה בעיה לחפש מקום טוב? זה סותר את ההמלכה? **משפיע:** ממש לא. האדם יכול ואפילו צריך לעשות את ההשתדלות שלו שיכול להתפלל כראוי ולערוך את עבודת היום ביישוב הדעת. אבל אנו מדברים אחרי שזה כבר קרה, אנו מדברים על השעוה האלו שעדיין לא היה מסודר, אנו מדברים על ההפרעות וחוסר הנוחות שהיו לו עד עתה, ההתייחסות שלו אל המציאות הזאת שכבר היתה וכבר נקלע אליה היא עבודת המלכות! שם הוא עיקר המבחן איך הוא מתייחס אליה, האם בצורה של פירוד, האם רואה את המקרה

משפיע: שלום וברכה אברהם יצחק. איך ההכנות ליום הקדוש של ראש השנה? הרי כבר עומדים ממש סמוך ונראה לימים הנוראים הקדושים.

אברהם יצחק: ברוך השם. מנסים להתכונן כמה שאפשר. הרי כבר דיברנו כמה יסודות וענינים חזקים מאוד על עבודת הימים האלו, ובסך הכל צריך לקיים את מה שדיברנו...

משפיע: טוב מאוד. האמת היא אבל, שעצם זה שמדברים על תכלית הימים האלו, וחושבים על היעד שאנו רוצים להגיע בימים האלו, ומשקיעים מחשבות ורצונות להמליך את הקב"ה ולהשתוקק ליציור קשר חדש עם הקב"ה, זה עצמו גם עשיה, זה עצמו הוא הקיום למעשה! זה המחשבות והרצונות האלו משנים את האדם! הם חוקקים באדם מה היא תכליתו בעולמו ומה היא תכלית עבודתו ותכלית הווייתו הקדושים.

אברהם יצחק: נכון. אני אכן מרגיש שכלל שאני חושב יותר על מה שדיברנו, וכל שאני משקיע יותר רצון ליציור קשר אמיתי ופנימי עם הקב"ה, אני מרגיש יותר התרוממות ומרגיש שהתפלות וכל הסדר היום נעשים ביותר רוממות ו'העזרה' קיימת.

משפיע: נכון מאוד. אבל עדיין לדעתי יש מקום לנסות למצוא גם כל מיני נקודות למעשה ששם יתבטא נקודות המלכות אצלנו.

להמליך בתוך העולם

אברהם יצחק: מה פירוש? מה הכוונה שצריכים לבטא את המלכות אצלנו?

משפיע: פשוט מאוד. המחשבות והרצונות טובים אמנם מאוד מאוד, והם אכן מרוממים את האדם ועבודתו, אבל לפעמים זה יכול להשאיר רק באור מקיף! ואינו נכנס באור פנימי.

אברהם יצחק: מה כוונת המשפיע? איך נכנס לכאן אור מקיף ואור פנימי?

משפיע: אור מקיף פירושו שהוא אכן 'אור', הוא אכן מאיר על האדם ואפילו מרומם אותו, אבל הוא עדיין נשאר ב'מקיף', הוא עדיין רק מקיף ועוטב סביב האדם ואינו נכנס לתוך תוכו לשנות אותו ולהפוך אותו לעובד השם למעשה. כי עיקר העבודה היא שה'אור' יכנס בפנימיות האדם, יכנס לתוך תוכו, ישנה את כל המציאות שלו. ולכן צריכים לשים לב אחרי שמשקיעים מחשבות ורצונות טובים, לחפש איזה נקודה שיהיה להשתמש בה למעשה, ועל ידי זה נכנסים המחשבות והרצונות לפנימיות האדם.

אברהם יצחק: לא כל כך הבנתי. אני דווקא כן מרגיש שהמחשבות והרצונות רוממו אותי ושינוי את העבודה שלי, אבל נראה לי שאם אשמע מהמשפיע איזה דוגמא מה נקרא עבודה למעשה, אוכל להבין מה הכוונה שיהיה 'אור' נכנס יותר למעשה.

משפיע: טוב מאוד. אסביר לך אם כן מה כוונתי. המחשבות והרצונות של האדם יכולים להיות לפעמים מנותקים מהמציאות שלו. האדם יכול לפעמים להתרומם ולהתעלות במחשבות והרגשות קדושות, אבל הוא למעשה כרגע מנותק מהמציאות שלו בעולם, ולכן על אף שכאשר מגיעים ימים קדושים נעלים הוא מרומם ומתעלה ומרגיש קרבת השם והרגשות קדושות, כאשר יסתיימו הימים האלו והוא יחזור לשגרת חייו וסדר יומו הרגיל, לא ישתנה אצלו כלום.

ולדוגמא, קל מאוד להתנתק מהעולם, לשכוח מכל עניני העולם - בפרט בימים הקדושים - ולחנכנו למצב מרומם ונעלה, ולחשוב על זה שהקב"ה הוא מלך העולם ואין בלתו, וכל הבריאה היא אפס ואין, וכל הבריאה נועדה ונבראה רק בשביל לגלות מלכותו יתברך, ואנו מוכנים לקבל מלכותו בשלימות ובמסירות נפש. קל מאוד לחשוב את כל זה, ובפרט כאשר שורה באויר הרגשת פחד יום הדין והלבבות מלאים עם הרגשי קודש וטהרה, אבל זאת לא המטרה! המטרה היא לא לברוח מהעולם, המטרה היא למצוא את הקב"ה בתוך העולם! המטרה היא לרומם את העולם עצמו! המטרה היא להמליך את הקב"ה בתוך העולם עצמו!

אברהם יצחק: מה הכוונה למצוא את הקב"ה בתוך העולם? מה פירוש לרומם את העולם עצמו?

בדיוק על זה דיברנו...

משפיע: יש בזה הרבה מאוד פרטים, זה מקיף את כל ההתנהגות שלנו ואת כל הצורה שבה אנו מסתכלים ומתייחסים אל העולם. למצוא את הקב"ה בתוך העולם פירושו, שאפילו כאשר אנו נמצאים בתוך העולם ועוסקים בעניני העולם, אנו זוכרים את המטרה של העולם וזוכרים מי מחיה את העולם. אנו זוכרים שאין לעולם שום מציאות וקיום כשלעצמו, וכל מציאות וכל המציאות של כל נברא פרטי וכל המציאות של מצב ומקרה שאנו נקלעים אליו, הכל נובע מרצון פרטי ומיוחד של הקב"ה, והכל נועד אך ורק בשביל לגלות את מציאות השי"ת בעולם ולעשות לו נחת רוח. זה נקרא למצוא את הקב"ה בתוך העולם ולהמליך את הקב"ה בתוך העולם ולרומם את העולם עצמו.

היה הוה ויהיה (-הוי"ה) בקול שופר

מה הפנימיות של תקיעות דמיושב ותקיעות דמעומד? למה מלכיות זכרונות שופרות צריכים לבוא עם תקיעת שופר? איך השטן שהוא מלאך מדמה שהשופר של ראש השנה הוא שופר שלעתיד?

וההשגחה שהשי"ת משגיח עלינו בכל עת ובכל רגע, ואנו עצמינו וכל מעשינו נזכרים למעלה, ושוב השופר מזכיר את **העתיד**, את הגאולה וקבוץ נדחי ישראל ותחיית המתים (ענין ט"ו לרס"א), וזהו סוד הכתוב "הוי"ה בקול שופר", שע"י קול השופר מאיר לך הארת שם הוי"ה הקדוש שהוא היה הוה ויהיה בפעם אחת. (והכתוב מקדים "עלה אלקים בתרועה" - כי גילוי שם הוי"ה הוא יבוא בהקדים קול התרועה המשבר ומכניע את החומר, ורוחה את המוחין דקטנות דשם אלקים, ובוה שם אלקים עולה ומתעלה בשורשו, ומאיר ומתגלה לך מוחין דגדלות דשם הוי"ה).

והנה אמרו חז"ל (בבא בתרא טו.) 'הוא ששן הוא יצר הרע הוא מלאך המות', אמנם בשלושת סדרים אלו של מלכיות זכרונות ושופרות מכניעים את השטן בכל בחינותיו, כי על ידי קול השופר של **'מלכיות'** אנו מקבלים עצמנו עול מלכות שמים, ובוה אנו מכניעים **ומבטלים יצר הרע** מקרבנו, ושוב על ידי קול השופר של **'זכרונות'** אנו מעוררים רוחניותנו, ואנו זכרים ונזכרים לטובה אצל השי"ת, **והשטן מתבהל** ונכנע ואינו יכול לקטרג, ושוב **'בשופרות'** - אנו פותחים ב'ארת נגלית', כי בו מאיר ומתעורר בנו הארה משלמות התיקון והזיכרון שזינו בשעת מתן תורה, עד שזכינו ל'חירות על הלוחות' - **חירות ממלאך המוות**, וכמו שיהא לעתיד לבוא במהרה בימינו.

ולכן השטן נבהל בשמים קול השופר, שבו בצעם נמצא וטמון מפלחו בכל בחינותיו, ולא עוד אלא שמדמה שהוא השופר שלעתיד, כי הרי השופר הוא בסוד שם הוי"ה, הכולל את העבר וההווה והעתיד כאחד, וממילא בו כבר נמצא וכלול כח השופר גדול שלעתיד לבוא, וגם הויכוח וההשתקשמה שזוכה לעתיד לבוא, שבהם נוכל לגבור לגמרי על השטן וכל כוחות הרע, לכן השטן מדמה בשופר שהוא שופר שלעתיד כי כן הוא באמת.

ד

פעמיים באהבה

אמנם מתחילה הוא בהיל ולא בהיל, כי הנה שונה מצוות תקיעת שופר משאר מצוות ש"ע"פ מדרבי בקלה) מעכב בו הכוונה והתעוררות הלב, כדאייתא בזוה"ק, (והארכנו בזה במאמר הקודם, ונרמז בקראי 'אשרי העם יודיע תרועה' - שאין מפסיק בצעם מעשה התרועה, אלא צריך שיהא 'יודיע תרועה', וכנדרש בוה"ק 'יודיע רוא תרועה', ובמדרש איתא 'שיועיל לפנות את בוראם בתרועה'), לכן הרמב"ם הביא בהלכותיו בספר 'משנה תורה' את רמזי השופר, וכמו שכתב 'אע"פ שתקיעת שופר גזירת הכתוב רמז יש בו עורר ישינים משנתם', כי הכוונה והרמז הוא חלק מהמציאות עצמו, שכונת התורה לא להסתפק בגוף קיום מעשה המצוה של תקיעת שופר, אלא שגם נעורר את נפשנו ופנימיותנו על ידי קול השופר, ונגלה את אור נשמתנו, שבוה נכניע את יצרנו אשר הוא השטן המקטרג עלינו.

ומעתה יש לומר כיון שהכוונה והתעוררות הלב מעכב בתקיעת שופר, לכן תקנו חכמים לכפול ולתקוע פעמיים, בכדי שזכרון דעתנו יפה אל המציאות ופנימיותה המתעורר על ידיה, כי מזה זו בא בכפילה; גם עצם מעשה המצוה בגזירת מלך, וגם כוונתה ופנימיותה להעיר נפשנו ולהתעורר מתרדמתנו ולהכניע חומריותנו.

וזה מה שכתב רש"י כאשר רואה את ישראל מחבבים את המצוות, שהוא כאשר אנו שונים את המצוה ומקיימים אותם עם פנימיות כוונתם, שאז המצוות מאירים בנו, ואנו מרגישים טעם וחביבות עצומה בהם, והוא כאשר אנו זוכים לקול השופר ולרמזיה, המעורר את נפשנו רוחנו ונשמותינו לגבור על החומר, ולקיים כל המצוות באהבה וחביבות עד אין קץ, ובוה מתבטל הרע מאתנו.

ואכן דווקא כאשר חוזרים ותוקעים ומריעים, ומתעורר היטב פנימיות נפשנו, אז אנו תוקעים ומריעים על סדר הברכות דמלכיות זכרונות ושופרות, כי אז יש ביכולתנו להמליך מלך עלינו ולהיזכר לפניו יתברך לטובה, ואז הוא שלמות ערבות השטן, כאשר עוררנו בכח קול השופר את נפשנו רוחנו ונשמתנו, וקדושת המצוה מאיר ומתגלה בנו, ואנו זוכים על ידיה לזיכרון עצום עד שאין שטן ואין פגע רע, ובלע המוות לנצח שהשטן פורש לגמרי מאתנו.

מעיבר מתוך שיעוריו הקטוב של המשפיע הנ"ח ר' בן ציון אשל שליט"א, ניתן להאזין לשיעורי הכנה לימים נוראים ב'קול דודי' 035.100.200 שלוחה א 1 או בשלוחה 30

לטובה, כי גם "זכרונות" הוא 'עבודה' התלוי בנו ובהזדוונותו, כי הנה ידוע מהראשונים שעל הצדיקים והחסידים יש השגחה יתירה, שכביכול השי"ת משגיח עליהם הרבה יותר משאר בני אדם, ועומק הביאור בזה הוא על פי יסוד פנימי המבואר בספרה"ק שזכירה בא בכח ההתאחדות של שני הצדיקים הזוכים זה את זה, וכדאייתא בספר "עמוד העבודה" להרה"ק ר' ברוך מקאסוב זי"ע שרואים בחוש שכשנאחד זוכר מחבירו אזי גם חבירו נזכר הימנו, ולעומת זה מצינו שזקקה על המת שמשכת מהלב, כי מאחר שהמת שכת מבני העולם שוב גם בני העולם אינם יכולים לזכור ממנו. וכמו כן כביכול הזכירה שנוצר לטובה לפניו יתברך תלוי בזכירתו אנו את השי"ת, ולכן מזכירים בתוך נוסח ברכת זכרונות "אשרי איש שלא ישכחך", כי הא תלוי בהא.

וכמו שאמר הכתוב (שמות כ, כא) "בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך", ואמר 'אזכיר' ולא 'אשר יזכיר' את שמי, כי הרי כאשר האדם זוכר את השי"ת הוא מכח זכירת השי"ת בו, שמבע"י זה אי אפשר, כי זכירה בהכרח שיבוא משני הצדיקים יחד, ומעתה כיון שזכירתו והזכרת האדם שם השם הוא מכח זכירת השי"ת, נמצא שבצעם השי"ת הוא המזכיר את שמו, ושפיר אמר הכתוב "אזכיר את שמי". וזה מה שמצינו מדרש המובא בכתבי האר"י, 'מי התוקע הקבה' הוא התוקע, שנאמר 'ה' אלקים בשופר יתקע', שלא רק על לעתיד נאמר, אלא גם תקיעות ראש השנה שהוא לזכרון, הרי זכרון אחד עולה לכאן ולכאן, וכאילו השי"ת עצמו תוקע וזוכר. וזה גם סוד אמרם ז"ל 'שופר דלזכרון קאתי כלפנים', כי כח הזכרון מחבר ומייחד, עד שהאדם עצמו נמצא כביכול לפני ולפנים במחשבת השי"ת עצמו.

והנה אין לך דבר המשכיח מהאדם את האמת ואמיתיות אלוקותו כמו חומר האדם, לכן דווקא על ידי קול השופר המעורר את נפשיותו ורוחניותו, יוכל האדם לזכור את השי"ת ולהיזכר לפניו יתברך לטובה.

ג

עבר הוה ועתיד

ובאמת כח הזכרון עצמו הוא כח רוחני, כח אלוהי, כי לעומת החומר העולמי שהוא כלה ונפסד, ואין בו שום נצחיות, הרי לעומת זה כח הזכרון הוא כח נצחי, כי גם מה שכבר עבר נשאר קיים במחשבת האדם בעל הזכרון, (ובפרט לדברי רבינו ש"ס שהיון שמחשבתו של אדם נמצא שם הוא עיקר מציאותו, נמצא שבמה שהאדם זוכר הרי הוא עדיין נמצא שם, ולא עבר הימנו).

ואם כן תִּכְרַךְ אינו תחת גדר עוה"ז שהוא עולם עובר, אלא הוא בעולם של נצחיות, ולא עוד אלא שבזכרונות אפשר להעלות על לב גם את העתיד, נמצא שכתב הזכרון כולל העבר וההווה והעתיד, כי אכן כח הזכרון הוא הארה אלוהי המאיר את האדם, והוא בסוד הארת שם הוי"ה, שהוא בחינת 'היה הוה ויהיה' בפעם אחת, (ואכן איתא מהאריז"ל שהרוחה מעצמו כל בחינת מוחין דקטנות, שהם בסוד שם אלקים, וזכה לסוד מוחין דגדלות שהם בסוד שם הוי"ה, יזכר ולא ישכח שום דבר),

ולכן קול השופר המעורר כח הזכירה הוא למעלה מגדר גבול הזמן ומאיר בו בחינת הנצח, ומתאחדים בו העבר וההווה והעתיד, שקול השופר מזכיר את העבר המפואר של כלל ישראל, ומגלה את עומק ההווה, ומבשר ומטעים אותנו מהטוב שלעתיד לבוא, וכמו שמצינו במדרש חז"ל (ובעשרת טעמי ועניני רבי סעדיה גאון) שקול השופר מזכיר לנו זכירות המקיפים את כל ימות העולם של כלל ישראל.

מתחיל מהעבר המפואר - שע"י קול השופר מתעוררים אבותינו הקדושים אברהם יצחק יעקב (כדאייתא בוה"ק), ונזכר עקידת יצחק שעדיין כאילו אפרו צבור על המזבח (כדאייתא בגמ' ר"ה טו.), ומתעורר הארת מעמד הר סיני ומתן תורה (ענין ג' לרס"א), שעדיין (דברים ה יט) "קול גדול ולא יסף" - ולא פסק, כי קולו חזק וקיים לעולם (רש"י), ונביאת הנביאים מתעוררים ונזכרים (ענין ד' לרס"א), וזוכרים את בית המקדש (ענין ג' לרס"א) וכאילו אנו נמצאים בקדושת הקדשים לפני ולפנים (וכמו שאמר חז"ל 'שופר דלזכרון קאתי כלפנים דמי'), וכן השופר מזכיר את **ההווה** שהוא הדין המתעורר למעלה בזה ראש השנה,

אמרו חז"ל (ר"ה טו.) 'למה תוקעין ומריעין כשהן יושבין, ותוקעין ומריעין כשהן עומדין? כדי לעררב השטן, וכן נקבע אצל כלל ישראל מצוות תקיעת שופר מקיימים פעמיים באהבה, האחד שמבכרים ותוקעים תקיעות דמיושב לאחר קריאת התורה קודם תפילת מוסף, ושוב חוזרים ותוקעים על סדר שלוש הברכות של מלכיות זכרונות ושופרות, שבאמצע תפילת העמידה דמוסף, ומדברי חז"ל אנו רואים שכל זה עושים בכדי לעררב את השטן.

ומשמע מזה שהענין לעררב את השטן על ידי תקיעת שופר הוא ענין יסודי במצוות תקיעת שופר, ואין זה רק איזה מין סגולה וכדומה, שהרי משום כך תקנו חכמים לכפול ולקיים מצוות תקיעת שופר שני פעמים.

והנה בטעם הדבר אמאי על ידי תקיעת השופר מתעררב השטן, ביאר רש"י ז"ל שהוא שע"י שחוזרים ותוקעים הרי יש בזה משום חביבות המצוה, וכשהשטן 'שומע' איה ישראל מחבבין את המצות מסתמין דבריו, ויש להבין בדבריו איזה חביבות מצוה יש בזה שמקיימים את המצוה פעמיים, כשגם בפעם הראשונה כבר היה יכול לקיימו בשלמות בכל דקדוקיה ובכל הדוריה?

והתוספות הביאו את דברי הערוך (שך ערב א') בשם הירושלמי, שהשטן שהשטן מתבהל, כי לעתיד לבא ישיחו את מלאך המוות ויתבטל מן העולם, וכמו שנאמר (ישעיה כה, ח) 'ובלע המות לנצח', וקול השופר הוא אשר יבשר שהגיע זמן העתיד וכמו שנאמר (שם כו, ג) 'והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול', לכן 'כד שמע שטן קול שופר זמנא חדא, בהיל ולא בהיל, וכד נתנין ליה, אמר: ודאי הוא שופר דרקע שופר הגדול, מטא זמניה להתבלע, ומרתעב ומתעררב, ולית ליה פנאי למעבד קטיגוריא' - (כאשר שמע השטן את קול השופר פעם אחת, הרי הוא נבהל ואינו נבהל, שמתחיל לחשוש אליו וזה השופר המבשר על הגאולה, ובא זמן ביטולו מן העולם. אבל כאשר שוב שומע שחוזרים ותוקעים תקיעות דמעומד, הרי הוא אומר שזה שופר הגדול המבשר על הגאולה, וכבר מגיע זמנו להישיחם ולהתבטל מן העולם, והוא נרתע ומתבהל לגמרי, ומתעררב, ושוב אינו פנוי לקטרג).

וכבר עמדו בזה המפרשים, שכל דברי הירושלמי נראים כמין מדרש פליאה, הרי השטן הוא מלאך, וכי במלאך שייך חששות ודמיונות? וכי למה דימה את קול שופר של מצוה דראש השנה לקול השופר שלעתיד? גם למה כאשר כופלים ותוקעים הרי זה נקבע אצלו בוודאות שזה קול שופר הגדול שלעתיד לבוא, ומה נשתנה בקול השני יותר מבקול הראשון? (ובדרך צחות יש שהקטע על השטן, וכי אינו זוכר משנים שעברו, שמדובר משופר של ראש השנה ולא משופר שלעתיד לבוא?).

א

ובמה? בשופר?

ולביאור הענין נקדים ונתבונן במה שאמר חז"ל (ר"ה טו.) 'אמר הקדוש ברוך הוא: אמרו לפני בראש השנה מלכיות זכרונות ושופרות, מלכיות - כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות - כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה, ובמה בשופר? והיינו שהכח להמליך את הקב"ה עלינו ולהיזכר לפנינו לטובה הוא בכח תקיעת השופר, ולכן צריך לתקוע בשופר בכל אחד מהם.

וצריך להבין למה דווקא על ידי תקיעת שופר נמליכו ונזכר לפנינו לטובה, אמנם הביאור בזה כי הנה החומריות והגשמיות שממנו מורכב האדם, מונעים אותו מלקבל על עצמו עול מלכות שמים, כי משכיחים ממנו את האמת, ומשקיעים אותו בהבלי העולם, עד שהונהג כל ימיו ושנותיו בהבל וריק אשר לא יועילו ולא יצילו, וכח החומר גדול כל כך עד שגם שכליות ודברי מוסר לא בהכרח יועילו, (וכמו שהבאנו במאמר הקודם מדרבי ספר החינוך), ורק כאשר תתעורר נפשו בקרבו על ידי קול הפשוט החודר בעומק הנפש, היא תנער אותו מעפריותו וישנותיו עדי יוכל להתגבר על יצרו וחומריותו, ויקבל על עצמו עול מלכות שמים.

וזה מה שמצינו שכאשר ממליכים מלך תוקעים בשופר, (וכמו שהביא רבי סעדיה גאון בטעם הראשון משורה הטעמים על תקיעת שופר), כי הכתוב אומר "שום תשים עליך מלך", ודרשינן שתהא אימתו עליך, שכל ענין המלכות הוא כאשר יראו העם מהמלך ויכנעו לפניו, ובוה יוכל להגלה ולנהוג לטובתם ותועלתם, וטבע חומר האדם שמונע אותו מהכנעה וביטול, לכן רק על ידי קול התקיעה המעורר ומריע את נפשות העם יתעורר אימת המלך עליהם, ויכנעו ויתבטלו לפניו.

ב

אשרי איש שלא ישכחך

וכמו כן דווקא על ידי קול השופר יעלה זכרוננו לפניו יתברך

דשפיה / כללי ודצי קודש ממאורי החסידות

המקושר באהבה לצדיק כביטול והכנעה גמורה, אזי את מחשבתו מבלבל את הצדיק, רק מי שאינו בטל מפריע כמחשבותיו את הצדיק.

הרה"ק מקאמאראנא זי"ע (נתיב מצותיך) שכיב א' את ש"ס

דאס חסיד'ישע לעבן

סיפורים בצלם של הכעש"ט ותלמידיו

העבודה שהשי"ת מזמין

אנה אבקשך

שאלות והתלבטויות בעבודת השי"ת

מהי עבודת הסליחות?

פסוקים ופיוטים. והנה שורש המנהג הוא דווקא הפסוקים, כי שפע וגילוי מלמעה צריך לבוא על ידי פסוקי התורה הקדושה, אשר הם הם גילוי אורו ותרבו. אך מוספים אנו גם פיוטים לרוב, הקשורים אל הפסוקים, כי בפיוטים אלו אנו מתחברים ברגשי לבנו אנו אל הנאמר בתוך הפסוקים, ובכך מתחברים אל המשכת אורו ותרבו ורחמי וחסדיו העליונים.

ויש לציין כי צדיקים הפליגו מאוד בעבודה זו של בקשת רחמים, ומובא שהבעש"ט הק' אמר על עצמו שאם היה עוד משהו שמעתי בסליחות כמוהו, כבר היתה באה הגאולה השלימה. וכן ראו התעוררות רבה בעבודה זו בצל הצדיקים הקדושים זי"ע ויבדלח"ט"א בכל דור דור. ועל כן נהגו חסידים לדורותיהם להיות בצל הצדיקים בעת הזאת.

ולאחר מכן מסיימים בנפילת אפים, שצורתה היא להתנפל על ה', להשליך עצמו עליו, להיתלות לגמרי בו - זיך ארופי ווארפן אויפן אויבערשטן. שזוהי שלימות בקשת רחמים והמשכת אור י"ג מידות של רחמים.

והנה עד עתה נתבאר שעבודה זו היא **יום כיפור דיגע עבודה** - עבודה של המשכת רחמים רבים וסליחה ומחילה, ששייכת אמנם גם לחודש אלול. אך בספ"ק מבואר גם בחינה שבה עבודת הסליחות היא **ראש השנה דיגע עבודה** - עבודה של המלכת השי"ת, לעורר רצונו למלוך עלינו ולחדש עולמו בשנה הבעל"ט, וכפי שמבואר בראשונים שענין הסליחות הוא הקדמת התחנונים לקראת ראש השנה.

והענין מבואר בתפארת שלמה, בביאור הטעם למה מתחילים באמירת הסליחות ביום ראשון - מוצאי שבת, כי שבת קודש היא השורש של כל הבריאה (המתחדשת בראש השנה - יום בריאת האדם), ובה מתעורר כל הרצון בכלל ישראל וברביאית כל העולמות. על כן באים לעורר אז, ביום ראשון, שאז מתחילה הבריאה, לעורר את הרצון העליון בנו, וזאת על ידי הסליחות ובקשת הרחמים, אשר יסודתם של י"ג מידות של רחמים בהררי קודש בשורש הרצון. ועל ידי התעוררות הרצון בנו, למלוך עלינו ולחדש הבריאה בשביל ישראל, מתקיימת בזה גם עבודת ראש השנה.

כאשר בעלי העגלה של לובלין התעטפו בערב ראש השנה ב'קטל' לבן, כדי להדמות למלאכים המופשטים מחיזו דהאי עלמא,

עד כמה הוא אבוד וצריך רחמי יתברך, איך פגם בקשר עם הקל הגדול והנורא, שאין לו שום דרך להחזיר זאת בלתי רחמי וחסדיו יתברך. ושנית, כי השפעת הרחמים היא מגדלות ורוממותו יתברך אשר לית מחשבה תפיסת ביה, ומגודל טובו וחסדו להשיפע לשפלי אנוש כמונו, ולכן כדי לזכות לרחמים רבים, צריך להכיר בגדלותו.

וזהו ענין אמירת י"ג מידות של רחמים, אשר הן גילוי אור גדלות ורוממות השי"ת, והן מעוררות רחמי יתברך, כמו שאמר הקב"ה למשה על י"ג מידות "כל זמן שישראל חוטאים עשה לפני כסדר הזה ואני מחל להם".

ועל פי זה נבין את סדר הסליחות כפי שמבואר בפוסקים, שנחלק לשלושה: **שבחו של מקום** - ב'אשרי' והפסוקים שלאחר מכן, **בקשת רחמים** - ב'יג מידות של רחמים והפסוקים והפיוטים שסביבם, ומסתיים **בנפילת אפים**. ובאמת הרי זה ממש כענין התפילה, המתחילה בשבחו של מקום בפסוקי דזמרה, ממשיכה בבקשת רחמים בשמונה עשרה, ומסתיימת בנפילת אפים.

והביאור בזה, כי שבחו של מקום הוא ההכרה בגדלות השי"ת, וכפי הכלל בפנימיות התורה, הרי שהכרה זו בגדלות השי"ת מלמטה גם מעוררת למעלה גילוי אור גדלות השי"ת (כמשל המבואר בספ"ק, שכמו משבחים את החכם בחכמתו והנדיב בנדיבותו לבו, הרי שמעוררים בו גלגול את מידתו ביתר שאת, כך נמשל למעלה, בו ידי ההכרה בגדלות השי"ת למטה - מעוררים גילוי אור זה מלמעלה). וכמבואר ב'קדושת לוי' בדברי חז"ל "לעולם יספר בשבחו של מקום ואחר כך יתפלל", שעל ידי כן מעורר השפע מלמעלה.

וכמוכן שבד בבד, הרי שהפסוקים הנאמרים שם עוסקים גם בשפלותנו, כי כאמור, האדם מכיר בעת הזאת עד כמה הוא מוכרח להגיע לרחמי השי"ת ותלויים אנו בו וברחמי יתברך.

לאחר מכן אנו ממשיכים בבקשת רחמים, שעיקרה הוא אמירת י"ג מידות של רחמים, שכאמור הבטיח השי"ת שכאשר יעשו לפניו כסדר זה ימחול לחטאינו, וכאמור שרק מצד רחמי הרבים אנו זוכים לסליחה ומחילה וחיודש המשכת אורו ותרבו עלינו.

ומסביר ל"ג מידות של רחמים אומרים

שאלה:

רצוני לדעת מהי עבודת בקשות הסליחות מיום ראשון הבעל"ט ועד יום הכיפורים, אשר השנה אנו זוכים לעסוק בה כמעט שלשה שבועות? וגם מהו פשר המזמורים והפסוקים והפיוטים השונים והעבודה בהם?

תשובה:

הגדרת העבודה בקצרה היא: **לבקש רחמים, כדי לעורר רחמי יתברך.**

וביאור הרבים: כאשר רח"ל יהודי חוטא, הוא מתרחק בכך מהשי"ת, הוא פוגם בקשר שלו עם השי"ת. איך ייתכן שביום אחד יחליט שהוא שב בתשובה, והקשר יחזור אמיתי? הרי בעצמו קלקל את הקשר רח"ל. התשובה היא שאכן, מצד ההגיון אין מקום לסליחה ומחילה, אך מצד רוב רחמי וחסדיו יתברך, הוא מתקן את הפגמים שאנו פגמנו וקלקלנו, ומוחה פשעינו, כלשון הכתוב "כרוב רחמיך מחה פשעי" - כי רק על ידי התעוררות רחמים רבים מלמעלה זוכים אנו לסליחה וחיודש הקשר והאהבה כמאז.

ומה העומק של ירחמים רבים? זהו שפע בלתי גבול. שפע שהשי"ת משפיע מעל לסדרי ומהלכי ההנהגה שקבע בבריאה, ולכן זה שפע שבא אך ורק מצדו יתברך, שהוא מעל כל גבול. כי אם לשפוט לפי מהלכי הבריאה, הרי אין הגיון בסליחות, אך אכן, השי"ת מרחם עלינו אף כשאין אנו ראויים על פי מהלכי הבריאה. "וחנותי את אשר אחון" - "אף על פי שאינו הגון ואינו כדאי". ועצם זה שהשי"ת מרחם עליך ברוב רחמי האין-סופיים, זה עצמו כבר מחזיר את הקשר כמקדם, וזהו סליחה.

ואיך האדם יכול לעורר רחמים רבים? כשהאדם מרגיש שלא מגיע לו כלום, והוא חסר אונים, ואם השי"ת לא ירחם עליו הוא אבוד, והוא תלוי לגמרי בהשי"ת, ומפיל את עצמו לגמרי על השי"ת, ומאמין ומקווה שהשי"ת ירחם עליו - אז מעורר עליו השי"ת רחמי הרבים, וסולח ומוחל ומחדש ימים מקדם.

אך בדיוק לכן יש תנאי קודם לעורר רחמים רבים, והוא: להכיר בגדלותו ורוממותו יתברך. וזאת משתי סיבות: קודם כל כדי לדעת

הקדוש ותלמידיו הקדושים, אך ממה שקורה בעולם הם בוודאי שכחו לגמרי. הם ישבו שם, שורה שלימה של בעלי עגלה פשוטים, עם מחזורים וספרי תהלים רטובים מדמעות התעוררות הנשפכות מהם כמעין, כשאפילו ההכרה של הגבאי על ההפסקה לפני התקיעות, חלפה ליד אוניהם מבחוץ; מה להם הפסקה ומי להם, אחת לשנה שהם נמצאים בגן עדן העליון והם ייצאו להפסקה?

ואז הבחין הצדיק הרה"ק ר' דוד'ל לעלוב'ער זי"ע בבעלי עגלה המתענגים על ה', ומשהו צרם לו 'אם בעלי העגלה נמצאים במצב כזה, בוודאי השאירו את הסוסים שלהם רעבים בחוץ מהבוקר' הבין מיד, וייצא הרה"ק ר' דוד'ל אל הסוסים שחנו לפני ביהמ"ד, והחל להעמיס לפני הסוסים ערמות שחת, להשביע רעבונם.

כה עסק הרה"ק ר' דוד'ל לבדו שעה ארוכה בעבודת הדביקות ביורחמי על כל מעשי' בהאכלת הסוסים, עד שסיים, ורק אז נכנס החוזה הקדוש לביהמ"ד לתקיעות הקדושות. אחרי תפילת מוסף, נענה החוזה הקדוש ואמר: "האכלת הסוסים של ר' דוד'ל היא שהמתיקה את כל הגזירות, ופעלה לנו שנה טובה ומתוקה".

סיפור זה היה שגור על פיהם של חסידים בימים אלו, ולא בגלל חלק הסוד שבו - שבזה אין לנו כל השגה בעבודותיהם הקדושות של הצדיקים בהמתקת הדינים - אלא בגלל חלק הפשט שבו, שמלמד אותנו מהי עבודת ראש השנה; שאינה אלא להתבטל לרצון ה', בכל סוג עבודה שהשי"ת מזמין לנו ביום זה, גם אם היא זה האכלת סוסים, שדווקא הביטול הזה הוא שפועל את כל ההמתקה.

כרכת מזל טוב

שלוחה בזה לירידתו החשוב

הרה"ח ר' **נפתלי הירצקא** זי"ע שטיינבערגער שליט"א

חסידיו ומכבדיו הנכבדים שבה לחגוג ביום טוב

• **תנחום חיים**

לרגל הולדת בתו למזל טוב

בסבת מרת הנכבדת וזון ואלמיהו ר' יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

כרכת מזל טוב

שלוחה בזה לירידתו החשוב

הרה"ח ר' **עקיבא ווייזער** שליט"א

חסידיו ומכבדיו הנכבדים שבה לחגוג ביום טוב

• **תנחום חיים**

לרגל הולדת בתו למזל טוב

בסבת מרת הנכבדת וזון ואלמיהו ר' יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

כרכת מזל טוב

שלוחה בזה לירידתו החשוב

הרה"ח ר' **שניאור זלמן העלער** שליט"א

חסידיו ומכבדיו הנכבדים שבה לחגוג ביום טוב

• **תנחום חיים**

לרגל הולדת בתו למזל טוב

בסבת מרת הנכבדת וזון ואלמיהו ר' יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

כרכת מזל טוב

שלוחה בזה לירידתו הנכבד, ומכבדיו כמעלות מות איש אשר רוחו כן, והנחת אדא מרת הנכבדת ואלמיהו וזון ר' יוסף קרוב ללב

הרה"ח ר' **אברהם יצחק** זי"ע

חסידיו ומכבדיו הנכבדים שבה לחגוג ביום טוב

• **תנחום חיים**

לרגל חתונה כבודית בנות לזיווג

בסבת מרת הנכבדת וזון ואלמיהו ר' יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

אשר יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

אשר יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

כרכת מזל טוב

שלוחה בזה לירידתו הנכבד, ומכבדיו כמעלות מות איש אשר רוחו כן, והנחת אדא מרת הנכבדת ואלמיהו וזון ר' יוסף קרוב ללב

הרה"ח ר' **מאיר צבי היינליך** שליט"א

חסידיו ומכבדיו הנכבדים שבה לחגוג ביום טוב

• **תנחום חיים**

לרגל חתונה כבודית בנות לזיווג

בסבת מרת הנכבדת וזון ואלמיהו ר' יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

אשר יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

אשר יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

כרכת מזל טוב

שלוחה בזה לירידתו הנכבד, ומכבדיו כמעלות מות איש אשר רוחו כן, והנחת אדא מרת הנכבדת ואלמיהו וזון ר' יוסף קרוב ללב

הרה"ח ר' **יהודה צבי ווייזער** שליט"א

חסידיו ומכבדיו הנכבדים שבה לחגוג ביום טוב

• **תנחום חיים**

לרגל חתונה כבודית בנות לזיווג

בסבת מרת הנכבדת וזון ואלמיהו ר' יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

אשר יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

אשר יוסף חיים לייב מנחם רוב נחת וקדושה

בעזרת השם יתברך

נפש כי נאנחה? בא שבתו

שבת חיי שרה, תשפ"ז
שבת עילאית ונכספת
עם משפיעי קול דודי

השבת שתשאיר רושם
וחקיקה בנשמתכם לעולמים

050.413.1519

לפרטים
ולהרשמה:

מ'אשרי' ועד 'אתה הראת'

עם הבנה והארה פנימית

קל לנשיאה

בכל מקום, בדרכים,
באכסניות, בתפילות,
על הפארענטשעס,
וביני לביני

הסט שיאיר לך את ימי
הרחמים, המלכות והיחוד
נמליכו וניחודו
מתוך מאמרי העלון המלהיב 'יחידתי'

ארבע חוברות בפורמט כיס

אלול • ראש השנה • יום
כיפור • סוכות ושמחת תורה

להשיג בחנויות
ובמוקדים הקבועים

להזמנת מוקד ולכמויות: 02-535-9903
שלוחה 4 משעה 7 בערב

יחידתי
אגף הוצאה לאור